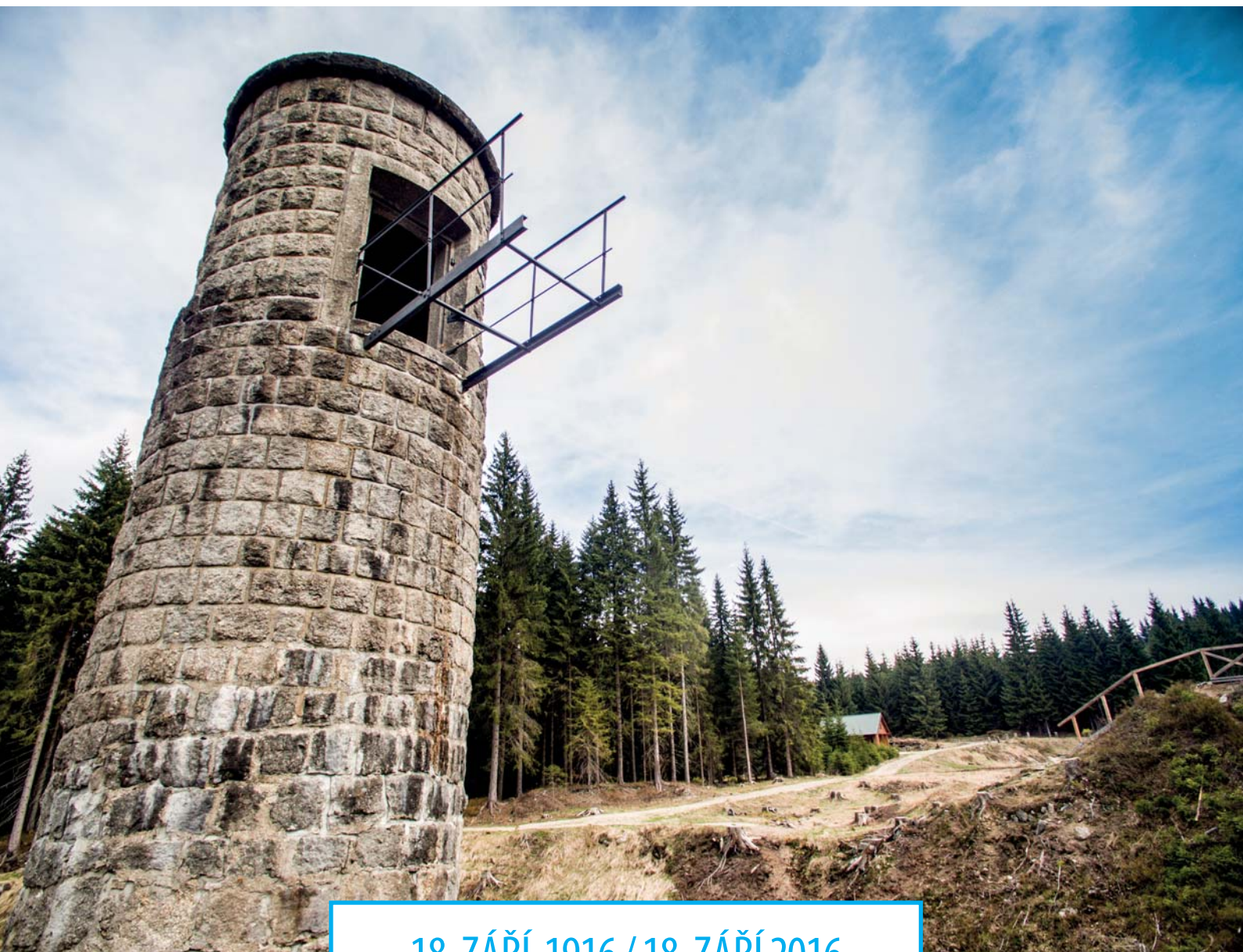

ALBRECHTICKÝ ZPRAVODAJ

LISTOPAD
2016

18. ZÁŘÍ 1916 / 18. ZÁŘÍ 2016

Pietní vzpomínka na oběti katastrofy vodního stavitelství celosvětového měřítká - protržení hráze přehrady na Bílé Desné, která se konala v prostoru Protržené přehrady přesně v den 100. výročí, v neděli 18. září 2016.

Obecní úřad Albrechtice v Jizerských horách
č.p. 226, PSČ 468 43, tel.: 483 381 504, e-mail: albrechtice@volny.cz

www.albrechtice-jh.cz

Příprava na kolaudaci 18.8.1915

Jedny z posledních snímků napouštění přehrady na Bílé Desné. Její kapacita měla činit 400 tis. m³ vody, v době neštěstí byla přehrada napuštěna zhruba ze $\frac{3}{4}$, to znamená, že v ní bylo přibližně 290 tis. m³. Na snímku jsou členové Vodního družstva pro stavbu přehrady na Desné.

18. září 1916 v 15:30 byl zpozorován pramínek vody, který hrází prosákl na vzdušnou stranu. Za méně než hodinu se již voda hnala na níže položenou Desnou. Převýšení od přehrad do Desné čítá 320 metrů, to je stejný rozdíl jako ze Špičáku do sousedního Jiřetína. Studenti technické univerzity v Liberci spočítali, že valící se voda vytvořila takové množství energie, jako vyrobí celá elektrárna v Temelíně za 15 minut.

Čtyři roky jsme s městem Desná, Lesy ČR a Povodí Labe upravovali a zvelebili areál ke stoletému výročí katastrofy. Na této dlouhodobé přípravě (obnášející kácení vzrostlých stromů, které za tu dlouhou dobu vyrostly na hrázi, stavbu Krömerovy boudy, umístování informačních a naučných cedulí, stavbu lávky, chodníků a vyhlídek) se podílela skupina zástupců dotčených institucí: Jaroslav Kořínek - starosta Desné, Ludvík Řičář - krajský ředitel Lesů ČR, Jiří Fól - projektant, Libor Ježek - náměstek ministra životního prostředí, Jiří Hušek - ředitel CHKO Liberec, a Jaroslav Zeman - starosta Albrechtic v Jizerských horách. Na snímku areál Protržené přehrady připravený na vzpomínkovou akci. Stan pro 500 lidí, obří obrazovka pro promítání krátkých filmů o tragické události - rekonstrukce protržení hráze, unikátní archivní snímky projektové dokumentace, apod.

Po uvítání hostů a návštěvníků vyšel ve 14:30 průvod od Krömerovy boudy přes lávku k pomníku obětem. Na snímku zleva Daniel Szórád, (generální ředitel s.p. Lesy ČR), Marián Šebesta (generální ředitel s.p. Povodí Labe), Jaroslav Kořínek (starosta města Desná), Jaroslav Zeman (senátor, starosta obce Albrechtice v Jizerských horách).

Z lávky nad potokem bylo do vody vhozeno 67 bílých květů, které počtem symbolizovaly počet obětí.

Návštěvníci míří k pomníku obětem, kde proběhne bohoslužba slova a vysvěcení pomníku.

K pomníku dorazilo několik stovek účastníků. Pomník tvoří část kamenného bloku z původní hráze, který pod torzo hráze - dolů do lesa - dovalila voda.

Bohoslužbu slova sloužili vojenský kaplan liberecké armádní posádky kpt. Petr Šabaka S.T.B. (na snímku vlevo) a farář starokatolické církve z Desné ThDr. Karel Kolářek (na snímku vpravo). V roce 1916 bylo nejvíce obětí právě starokatolického vyznání.

Autory pomníku jsou studenti Střední a vyšší odborné uměleckoprůmyslové školy na Horním náměstí v Jablonci nad Nisou. Kamenný blok z hráze je obepnutý obručí s vyrytými jmény všech obětí.

V 15:30 - přesně sto let poté, co byl zpozorován první pramínek prosakující vody skrz hráz - vyzvali trubači lesní správy Jablonec slavnostní fanfárou všechny přítomné k minutě ticha. Zcela zaplněný areál ztichl a pietní minutou byla uctěna památka zesnulým, poté zazněla státní hymna v podání komorního pěveckého sboru Harmonia ze ZUŠ Tanvald.

Studentkou stejné vyšší odborné školy je i autorka výroční medaile, slečna Mária Filová.

Unavení poutníci.

Několika tisícový dav sleduje obří obrazovku (která například zajišťuje i přenosy českého biatlonu). Ve smyčce zde byly promítány filmy o katastrofě na Bílé Desné, simulace protržení hráze, sestřihů z TV pořadů cyklotoulky a běžkotoulky o úpravách areálu v průběhu let 2010 – 2016, záběry z dronu, apod.

Protržená přehrada byla středem pozornosti i českých médiích. Pořad o protržené přehradě uvedla TV NOVA v pořadu Víkend, webový portál STREAM vytvořil krátký komentovaný film, který zhlédlo téměř půl milionu lidí - pouze v neděli 18.9. měl pořad přes 350 tisíc zhlédnutí!!! Informace o výročí zazněla v Kalendáriu na ČT i v Českém rozhlasu. V pátek před akcí v 7:30 ráno vysílala Česká televize přímý vstup z areálu, který sledovalo několik set tisíc diváků. TV NOVA měla přímo na vzpomínkové akci svůj štáb a zařadila několika minutový vstup do hlavního večerního zpravodajství.

Zajištění celé akce měli za obec Albrechtice na starosti kromě starosty Jaroslava Zeman i místostarosta Antonín Kučera, místostarostka Anna Kuřátková, zastupitelka Mgr. Hana Janušková, úřednice úřadu Pavlína Klížová a technický zaměstnanec Vladimír Enge. Na snímku místostarostka Anna Kuřátková s návštěvníky.

Od 22. srpna vládlo našim horám krásné počasí. Pořadatelé ale pro jistotu objednali velkokapacitní stan pro 500 lidí se stoly a lavicemi. Den před vzpomínkovou akcí začalo pršet, déšť a mlha vydržely až do nedělního dopoledne. Kolem desáté hodiny pršet přestalo a i když nebylo přímo slunečné počasí, nebyla zima (kolem 16 stupňů), a návštěvníci si mohli užít kompletní připravený program.

Občerstvení tisíců návštěvníků zajišťovali kromě Krömerovy boudy i desenští hasiči, myslivci, Bufet Slunečnice a František Laňka z Desné. Okolo 16. hodiny bylo veškeré občerstvení ve všech stáncích vyprodané.

Na vzpomínkovou akci dorazilo 6 až 8 tisíc návštěvníků, ani ranní déšť zájemce neodradil. Program začal již v 10 hodin a vyvrcholil mezi 14. a 16. hodinou odpolední. Pro obrovský zájem bohužel částečně zkolabovala doprava. Kyvadlovou přepravu návštěvníků zajišťovala firma BusLine na trase Tanvald nádraží - Desná - Protržena přehrada - Albrechtice hájenka - Žďár - Desná - Tanvald nádraží.

Autogramiáda knih s tématikou Protržené přehradě vydaných ke 100. výročí. Vlevo Mgr. Dana Nývltová – autorka brožury Protržená přehrada na Bílé Desné 1916 -2016; vpravo Helena Sobková – autorka knížky pro děti Pohádka o Protržené přehradě.

K Protržené přehradě zavítal jako čestný host velvyslanec České republiky v Německu, bývalý ministr životního prostředí, Tomáš Podvínský (vlevo), vedle Jaroslav Kořínek, Jaroslav zeman a Libor Ježek z Tanvaldu.

Kolem 17. hodiny pan Jan Žíla, který vzpomínkovou akci moderoval, vyzval účastníky k vypuštění 67 bílých balónků. Tímto symbolickým gestem byl oficiální program ukončen.

Rekonstrukce a oprava areálu této kulturní památky stála v letech 2013 až 2016 přibližně 3 miliony korun. Dalších 3,5 milionu stála oprava portálu štoly a štoly uvnitř, která spojuje Protrženou přehradu se Souší. Náklady na úpravy a opravy byly z převážné části hrazeny státními podniky Lesy ČR a Povodí Labe, dále pak z rozpočtů Obce Albrechtice v Jizerských horách, města Desná, i dobrovolného svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko.